

RKC Koggenland
RKC Medemblik – Opmeer
RKC Stede Broec, Enkhuizen, Drechterland

ONDERZOEKSOPZET

Doelmatigheid afvalstoffenheffing in Koggenland, Opmeer, Medemblik, Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland

een onderzoek naar de tariefstelling zoals in rekening gebracht bij burgers

15 februari 2018

Rekenkamercommissie Koggenland Rekenkamercommissie
Medemblik – Opmeer Rekenkamercommissie Stede Broec,
Enkhuizen, Drechterland (SED)

RKC Koggeland
RKC Medemblik – Opmeer
RKC Stede Broec, Enkhuizen, Drechterland

Inhoudsopgave

1	Inleiding onderzoek	3
2	Behandeling in RKC's	4
3	Vooronderzoek	5
4	Doelstelling en afbakening onderzoek	7
5	Centrale vraag en onderzoeksvragen	7
6	Normenkader	8
7	Onderzoeksaanpak	9
8	Onderzoeksmethoden	9
9	Organisatie, planning, kosten en procedure	10

RKC Koggenland
RKC Medemblik – Opmeer
RKC Stede Broec, Enkhuizen, Drechterland

1 Inleiding onderzoek

Gemeenteraden hebben een verzoek gedaan aan hun rekenkamercommissies

De gemeenteraden van de Westfriese gemeenten: Drechterland, Enkhuizen, Koggenland, Medemblik¹ hebben een verzoek gedaan aan hun respectievelijke rekenkamercommissies om met andere rekenkamercommissies in Westfriesland een onderzoek in te stellen naar de wijze waarop de afvalstoffenheffing in ieder gemeente in Westfriesland tot stand komt en om inzichtelijk te maken welke factoren hierop van invloed zijn.

De samengevatte overwegingen hierbij zijn dat:

- in Westfriesland de afvalstoffenheffing hoger is dan in de omliggende gemeenten;
- het voor de raden onvoldoende helder is hoe de afvalstoffenheffing in elk van de 7 Westfriese gemeenten worden bepaald;
- in 2018 nieuwe contractonderhandelingen met de HVC gaan starten en de raden behoefte hebben aan een inventariserend onderzoek om hen te helpen kaders te stellen bij deze contractonderhandelingen.

Huishoudens betalen een heffing voor het ophalen en verwerken van afval

Het tarief afvalstoffenheffing dat per huishouden in rekening wordt gebracht verschilt per gemeente. Deze verschillen worden veroorzaakt doordat iedere gemeente afzonderlijk het tarief vaststelt gebaseerd op de kosten voor het ophalen en verwerken van afval maar ook omdat op basis van de lokale omstandigheden van gemeenten (bijvoorbeeld wijze van aanbidding afval/geografische omstandigheden/toegerekende werkzaamheden) de kosten die hieraan worden toegerekend verschillen. Zo zal de ene gemeente het vegen van de straten wel toerekenen en de andere gemeente niet.

De afvalstoffenheffing mag maximaal kostendekkend zijn. Veel gemeenten hanteren dit uitgangspunt van kostendekkendheid, maar juist dat begrip maakt het diffuus omdat niet duidelijk is wat er allemaal wordt toegerekend.

De Westfriese gemeenten hebben een Gemeenschappelijke regeling

In Westfriesland hebben de zeven gemeenten het ophalen van afval geregeld in de Gemeenschappelijke Regeling Centraal Afvalverwijderingsbedrijf West-Friesland (CAW). Dit lichaam zorgt ervoor dat het afval in de Westfriese gemeenten wordt opgehaald en ter verwerking wordt aangebonden aan de HVC. De zeven gemeenten zijn met andere gemeenten, aandeelhouder van de HVC.

De gemeenten in de GR CAW maken via de GR afspraken met de HVC over de inzamelings- en verwerkingskosten van het afval. Deze afspraken vormen een grondslag voor de afvalstoffenheffing aan de huishoudens in de deelnemende gemeenten.

¹ In de gemeenteraden van Stedebroec en Opmeer is nog geen besluitvorming geweest in de raad om een verzoek in te dienen. In de gemeenteraad van Hoorn is de motie waarin het verzoek is ingediend niet aangenomen door de raad.

2 Behandeling in RKC's

Het onderwerp afvalstoffenheffing stond al in de belangstelling van de RKC's

In de rekenkamercommissie van Koggenland is in 2017 diverse malen gesproken over de wenselijkheid een onderzoek te doen naar de tarieven afvalstoffenheffing.

In de rekenkamercommissie Medemblik-Opmeer stond dit onderwerp op de groslijst en is als verkenning besproken met de auditcommissie en tijdens een 'benen op tafel' overleg met een aantal raadsleden. In beide overleggen bleek een actuele behoefte aan dit onderzoek. Daarbij past het goed in de wens naar het meer uitvoeren van regionale onderzoeken, zoals besproken in de themaraad van 30 maart 2017 met raadsleden van Medemblik en Opmeer.

In de rekenkamercommissie SED stond dit onderwerp ook op de shortlist van onderzoeken. Er is aangegeven dat dit voor de SED gemeenten nuttige informatie voor de raden op kan leveren, zodat de rekenkamercommissie SED wil participeren in het onderzoek.

Uit overleg met de rekenkamercommissie van Hoorn bleek dat ook zij belangstelling hadden voor dit onderwerp.

Het onderwerp afvalstoffenheffing voldoet goed aan de criteria van onderzoek

De rekenkamercommissies Koggenland, Medemblik-Opmeer, en Stedebroec-Enkhuizen-Drechterland hebben ieder voor zich, mede gebaseerd op het vooronderzoek (zie hoofdstuk 3) , beoordeeld in hoeverre het onderzoek voldoet aan de toe te passen criteria bij de selectie van onderzoeksonderwerpen. Samengevat betekent dit dat het een onderzoek betreft: a) waarbij er sprake is van een actueel maatschappelijk, bestuurlijk, organisatorisch of financieel belang, b) dat een toegevoegde waarde heeft door informatie op te leveren voor gemeenteraad en college en bruikbare aanbevelingen kan bevatten doordat sprake is van te beïnvloeden beleid, c) gericht om een antwoord te geven over doelmatigheid en/of doeltreffendheid van het onderzoeksonderwerp, en d) waarvan de onderzoeksvraag niet op een andere, meer eenvoudige wijze te beantwoorden is.

De RKC's zijn van mening dat een gericht onderzoek naar de wijze waarop de afvalstoffenheffing in ieder gemeente wordt bepaald momenteel zeer actueel is en voldoet aan de andere criteria.

De rekenkamercommissie van Hoorn heeft besloten niet te participeren in het onderzoek, mede omdat de raad geen verzoek aan de rekenkamer heeft gericht..

Deelnemende rekenkamercommissies hebben vooronderzoek en opzet opgesteld

De deelnemende rekenkamercommissies zijn de rekenkamercommissies Koggenland, Medemblik-Opmeer en SED. Zij willen dit onderzoek richten op de behoeften van de raden van deze gemeenten zoals aangegeven in de inleiding en hebben besloten dit inventariserend onderzoek samen uit te voeren. Een aantal leden van deze rekenkamercommissies hebben een vooronderzoek uitgevoerd naar dit onderwerp en een onderzoeksoopzet opgesteld. Deze onderzoeksoopzet is besproken in de diverse rekenkamercommissies en heeft geresulteerd in deze richtinggevende onderzoeksoopzet.

RKC Koggenland
RKC Medemblik – Opmeer
RKC Stede Broec, Enkhuizen, Drechterland

3 Vooronderzoek

In Westfriesland liggen de tarieven afvalstoffenheffing op het hoogste niveau van Nederland

Uit een rapport van het ministerie van Infrastructuur en Milieu van november 2016² blijkt dat de gemeenten in Westfriesland tot de 25 duurste gemeenten van Nederland behoren. Medemblik staat in 2016 zelfs in de top 5 van gemeenten met het hoogste tarief. De spreiding in hoogte van kosten per gemeente is groot: van 52 euro tot 394 euro per gemeente. De verschillen kunnen volgens het rapport van het ministerie veroorzaakt worden door:

Doorberekening kosten. Niet elke gemeente rekent alle kosten door, zodat deze gemeenten lagere tarieven aan burger berekenen. In Westfriesland is over het algemeen wel sprake van 100% kostendekkendheid.

Verschil in tariefgrondslag. Gemeenten met lage kosten hanteren vaak diffar, dat is differentiatie van tarieven op afval aanbod. Door meer afval gescheiden aan te bieden is er minder restafval en dus minder kosten voor verwerking van restafval. In Westfriesland is het tarief gebaseerd op basis van de grootte van een huishouden. Dit is een gebruikelijke tariefsoort (60% huishoudens in Nederland), maar relatief duur.

Verschil in verwerkingskosten. Voor verwerking betalen gemeenten gemiddeld 79 euro per ton aan verwerkingskosten. In Westfriesland betalen gemeenten aan de HVC 85 euro per ton.

Verschillen in ledigingsfrequentie, het serviceniveau van de inzameling van overige huishoudelijke afvalstromen of de kosten voor het aanbieden van grof huishoudelijk afval bij de milieustraat. Deze verschillen zijn in het rapport niet onderzocht.

In algemene zin zijn er dus een aantal oorzaken die kostenverhogend zijn voor Westfriese gemeenten. Omdat deze oorzaken echter gelden voor meer gemeenten vormen deze slechts een deel van de verklaring waarom de tarieven in Westfriesland tot de hoogste in Nederland behoren. De afvalstoffenheffingen van Westfriese en omliggende gemeenten zijn in kaart gebracht.³ Het volgende overzicht is hieraan ontleend:

2016-2017	Grondslag	Wie	Eenpersoons	Meerpersoons
Koggenland	Personen/ huishouden	HVC	247	336
Opmeer	Personen/ huishouden	HVC	244	343
Hoorn	Personen/ huishouden	HVC	262	348
Enkhuizen	Personen/ huishouden	HVC	276	387
Drechterland	Personen/ huishouden	HVC	277	379
Stedebroec	Personen/ huishouden	HVC	278	373
Medemblik	Personen/ huishouden	HVC	291	386
<i>Gemiddeld</i>			268	365
Andere gemeenten:				
Purmerend	Vast tarief	Gem D	313	313
Den Helder	Personen/ huishouden	HVC	244	354
Bergen	Personen/ huishouden	HVC	257	343
Heerhugowaard	Personen/ huishouden	Gem D	205	248
Hollands Kroon	Personen/ huishouden	HVC	205	317
Alkmaar	Personen/ huishouden	Gem D	161	261
Heiloo	Personen/ huishouden	Gem D	153	270
<i>Gemiddeld</i>			219	301
<i>Gemiddeld N-H</i>			230	301
<i>Gemiddeld NL</i>			205	257

² Ministerie van Infrastructuur en Milieu (2016), Afvalstoffenheffing 2016, november 2016

³ Websites van de verschillende gemeenten

RKC Koggeland
RKC Medemblik – Opmeer
RKC Stede Broec, Enkhuizen, Drechterland

Uit het overzicht blijkt dat het gemiddeld tarief voor eenpersoonshuishoudens in Westfriesland ca. 50 euro hoger ligt dan omliggende gemeenten. Voor meerpersoonshuishoudens is dat ca. 65 euro.

De belangrijkste vraag welke uit deze constatering voortvloeit is: hoe doelmatig is de afvalverwerking in Westfriesland? Oftewel de vraag waarom zijn de kosten voor burgers in Westfriesland fors hoger dan gemiddeld? Bij deze analyse valt op dat de gemeente Hollands Kroon (ook HVC) een stuk goedkoper is.

De gemeenteraad heeft invloed op de hoogte van de afvalstoffenheffing

Bij het vaststellen van de belastingverordening kan de gemeenteraad een eigen afweging maken over de volgende elementen:

de keuze om de belasting wel of niet te heffen;

de mate van kostendekkendheid van de opbrengst; de maatstaven die de belastingschuld bepalen;

de hoogte en differentiatie van tarieven die de belastingschuld bepalen; de vrijgestelde belastingplichtigen of belastbare feiten.

Gemeenteraden laten zich informeren en worden geïnformeerd over HVC en CAW Tijdens het vooronderzoek is gebleken dat er een aantal ontwikkelingen zijn met betrekking tot:

- a) Het functioneren en de wijze van deelnemen aan de GR CAW. Tijdens het vooronderzoek heeft de raad van de gemeente Medemblik een motie aangenomen met het verzoek aan het college om een onderzoek te starten naar de consequenties van het uitreden van de gemeente Medemblik uit het CAW..
- b) De totstandkoming van een nieuwe dienstverleningsovereenkomst met de HVC.
 - De raden van de gemeenten van Westfriesland zijn door het CAW recent geïnformeerd dat zij betrokken zullen worden bij de totstandkoming van de nieuwe dienstverleningsovereenkomst. Het CAW streeft hierbij naar een marktconform tarief. Het CAW heeft hiervoor een adviesbureau ingeschakeld. Doel van dit traject is om te komen tot een nieuwe, marktconforme en flexibele dienstverleningsovereenkomst voor de Westfrieze gemeenten. Dit adviesbureau zal "de tarieven vergelijken met gegevens uit de NVRD-benchmark en de bij ons beschikbare referentiegegevens van vergelijkbare gemeenten en inzamelorganisaties."⁴
 - De raad van Medemblik is op 9 oktober 2017 geïnformeerd door de HVC dat de doelstelling van het HVC is te komen tot een uniform tarief per aansluiting in het gehele CAW-gebied.⁵

De ontwikkeling onder a is niet relevant voor ons onderzoek. De ontwikkeling onder b is wel van belang omdat dit gaat over de opbouw van tarieven. Deze ontwikkeling zullen wij in het onderzoek dus volgen.

⁴Vergaderstukken CAW 27 september 2017, zoals beschikbaar gesteld aan de raden in Westfriesland

⁵Presentatie HVC in de gemeenteraad van Medemblik, d.d. 9 oktober 2017

4 Doelstelling en afbakening onderzoek

De doelen van het onderzoek: inzicht en analyse van de tarieven afvalstoffenheffing

Uitgaande van het verzoek van de gemeenteraden (hoofdstuk 1), de besprekingen in de deelnemende rekenkamercommissies (hoofdstuk 2) en het vooronderzoek (hoofdstuk 3) zijn de doelen van het onderzoek:

- 1) Het inzichtelijk maken van de *opbouw van tarieven* afvalstoffenheffing:
 - a. In de betreffende gemeenten. Het gaat hierbij om de kosten (van HVC, CAW en eigen gemeente) zoals de betreffende gemeenten in rekening brengen bij inwoners.
 - b. Indien mogelijk zal ook van enkele gemeenten (bijvoorbeeld Hollands Kroon, Alkmaar, Heerhugowaard, Purmerend of Zaanstad) buiten Westfriesland de opbouw van het tarief inzichtelijk gemaakt worden, zodat vergelijking mogelijk is.
- 2) Een analyse van de *oorzaken van de verschillen*. De focus zal hierbij liggen op de analyse van de gemeentelijke kosten. Uiteraard kijken we ook naar de analyse van de andere kosten (HVC en CAW) en ook kwijtscheldingsafspraken zullen worden meegenomen. Hierbij zullen we vanuit efficiency zo mogelijk gebruik maken van het adviesbureau zoals genoemd in hoofdstuk 3.
- 3) De gemeenteraden met dit inzicht en de analyse in staat te stellen hun kaderstellende en controlerende rol in te vullen.

Het onderzoek richt zich op de tariefsopbouw van laatste periode en rol van de raad

We richten het onderzoek op het inzicht en de analyse van de meest recente tariefsopbouw. We kijken daarom uitsluitend naar de tariefsopbouw voor het jaar 2017.

We zullen ook onderzoeken of de raad in positie is gebracht om kaders te stellen aan de besluitvorming. Er zal geen onderzoek plaatsvinden naar hoe deze tarieven in het ambtelijk gemeentelijk proces of in het proces met CAW of HVC tot stand zijn gekomen.

5 Centrale vraag en onderzoeksvragen

Centrale vraag:

Vanuit de hiervoor geformuleerde doelen van het onderzoek is de volgende centrale vraagstelling geformuleerd:

Hoe wordt de heffing afvalstoffen in de betreffende Westfriese gemeenten bepaald en welke factoren zijn hierbij van invloed zowel intern (de mate van kostendekkenheid, het toerekenen van activiteiten, door de raad gestelde kaders etc.) als extern (de heffing vanuit de afvalverwijderaar en afvalverwerker, de kosten inzake GR CAW, etc.)?

RKC Koggeland
RKC Medemblik – Opmeer
RKC Stede Broec, Enkhuizen, Drechterland

Hoofd onderzoeksvragen en deelvragen

Om tot een antwoord op deze centrale vraagstelling te komen zijn de volgende drie hoofdvragen (en bijbehorende deelvragen) geformuleerd:

1. Hoe is de opbouw van de tarieven in de betreffende Westfriese gemeenten?
 - a. Wat wordt wel en niet toegerekend in de verschillende gemeenten en wat ligt ten grondslag aan de keuze om iets wel of niet toe te rekenen?
 - b. Gebeurt de toerekening volgens de daarvoor geldende landelijk wettelijke uitgangspunten en de gemeentelijke besluiten?
2. Hoe komt het dat de tarieven zo verschillend zijn?
 - a. Wat is de invloed van verschillen tussen de gemeenten op de tarieven?
 - b. Wat is de invloed van de GR CAW op de tarieven in de verschillende gemeenten?
3. In hoeverre zijn de raden (kaderstellende taak) betrokken bij de vaststelling van de tariefstelling bij de begrotingsbehandeling voor 2018?
 - a. Welke instrumenten heeft de raad om hier sturing aan te geven?
 - b. Welke keuzes konden gemeenten maken over de tariefstelling van de afvalstoffen?

6 Normenkader

Het onderzoek zal gericht zijn op de beantwoording van de vragen en daarmee op de doelmatigheid van het gemeentelijk beleid voor de afvalstoffenheffing. Om te beoordelen in hoeverre het gemeentelijk beleid doelmatig is en om te bepalen of de raden in staat waren hun kaderstellende rol in te vullen zal het onderzoeksteam een normenkader hanteren. De centrale vraagstelling en ook de drie hoofdvragen (inzicht, analyse en rol raad) zullen door het onderzoeksteam bij het begin van het onderzoek worden vertaald in het toe te passen normenkader, dat indien wenselijk gedurende het onderzoek verder zal worden aangescherpt.

Een aantal aspecten van dit normenkader kunnen daarbij ontleend worden aan de wettelijke, beleids- en financiële kaders zoals aangegeven in onderstaande tabel:

Kader	Aandachtspunten
Wettelijk kader (wet- en regelgeving)	Kostendekking conform wettelijke regels
Beleidskader (algemene uitgangspunten in raadsbesluiten)	Principe van kostendekkendheid Aandacht voor evaluatie en bijstelling Heldere en begrijpelijke verwoording Juiste en toegankelijke vastlegging
Financieel kader (financiële uitgangspunten in programmabegroting)	Juiste identificatie lasten en baten Heldere presentatie, opzet en samenhang Consistente toepassing

⁶Bron: Ontleent aan RKC onderzoek kostendekkendheid tarieven en afvalstoffen gemeente Overbetuwe

7 Onderzoeksaanpak

De onderzoeksaanpak volgt de doelen (hoofdstuk 4) in bestaat uit de volgende fasen:

Inventariseren

Het onderzoek zal in eerste instantie een intern gericht inventariserend karakter hebben. Om inzicht te krijgen in de verschillen in tariefstelling is het noodzakelijk om dit eerst per gemeente in kaart te brengen. Hierbij zal zo mogelijk deels een externe inventarisatie plaatsvinden van hoe de tariefstelling is bepaald bij gemeenten buiten Westfriesland.

Analyseren

Op grond van bovenstaande inventarisatie zal een analyse plaatsvinden van de verschillen tussen de gemeenten in Westfriesland, en mogelijk daarbuiten. Belangrijk uitgangspunt hierbij is dat de verschillen in lokale omstandigheden op waarde zullen worden geschat, zodat er geen "appelen met peren" worden vergeleken. In deze fase van het onderzoek zal ook de wijze waarop externe kostendrijvers van invloed zijn op de hoogte van het tarief in kaart worden gebracht

Relateren

Een belangrijk deel van het onderzoek is om de verkregen gegevens en analyse te relateren aan de vastgestelde beleidskaders door de raden. Hiermee komt zicht op de kaderstelling per gemeente.

Rapporteren

De rapportage zal in beginsel bestaan uit één rapportage voor alle deelnemende rekenkamercommissies en gemeenten. Deze bevat in ieder geval een gelijk luidende nota van bevindingen, met hierin de bevindingen van alle onderzochte gemeenten. Hiermee is vergelijking direct mogelijk. Na het opstellen van de nota van bevindingen zal besluitvorming plaatsvinden of er ook een gezamenlijke bestuurlijke nota opgesteld kan worden, of dat deze meer toegesneden zal worden per rekenkamercommissie. De deelnemende rekenkamercommissies bieden dit vervolgens met een eigen aanbiedingsbrief aan aan de desbetreffende gemeenteraden. (zie verder hoofdstuk 9).

8 Onderzoeksmethoden

De volgende onderzoeksmethoden zullen ingezet worden :

- deskresearch (in- en externe documenten o.a. raadsbesluiten, financiële informatie);
- interviews met
 - o ambtenaren en eventueel collegeleden van de verschillende gemeenten o zo mogelijk ambtenaren van enkele gemeenten buiten Westfriesland
 - o eventueel aangevuld met externe betrokkenen, zoals vertegenwoordigers van CAW en HVC;
- wellicht zal een korte enquête worden gehouden onder de verschillende raden over de rol van de raad in het proces van vaststelling van de afvalstoffenheffing.

9 Organisatie, planning, kosten en procedure

Organisatie

De deelnemende RKC's zijn gezamenlijk opdrachtgever voor het onderzoek.

In de deelnemende RKC's zijn eerdere versies van deze onderzoeksopzet besproken, en is de opdracht geformuleerd. De opdracht van de deelnemende RKC's aan het onderzoeksteam is:

- Het realiseren van de doelen van het onderzoek (hoofdstuk 4)
- Het antwoord geven op de centrale vraag, hoofd en deelvragen (hoofdstuk 5)

De deelnemende RKC's hebben in een gezamenlijk overleg deze opdracht vastgesteld. De opdracht aan het onderzoeksteam is om dit uit te voeren en dit te beschrijven in een nota van bevindingen. Tijdens het proces zal een besluit worden genomen over het opleveren van een bestuurlijke nota en eventueel een concept aanbiedingsbrief.

Een regionaal onderzoeksteam is opdrachtnemer en bepaalt de uitvoering

De uitkomst van de besluitvorming (zie hoofdstuk 2) is dat het onderzoek gezamenlijk zal worden uitgevoerd. De betreffende rekenkamercommissies hebben, vanuit efficiency oogpunt en mede gezien het inventariserende en analyserende karakter, ervoor gekozen het onderzoek uit te laten voeren door een regionaal samengesteld onderzoeksteam. Dit team bestaat uit de volgende leden van de deelnemende rekenkamercommissies:

- G. Kruis (secretaris onderzoeker RKC SED).
- E. Westphal (lid RKC Medemblik-Opmeer)
- H.G. Wokke (voorzitter van de drie verschillende rekenkamercommissies)

Het onderzoeksteam zal uitvoering geven aan de onderzoeksopdracht (hoofdstuk 4 en 5). Het onderzoeksteam is zelf verantwoordelijk voor de wijze van onderzoek. Zij besluit derhalve over (de uitwerking van) het normenkader (hoofdstuk 6), de onderzoeksaanpak (hoofdstuk 7) en de onderzoeksmethoden (hoofdstuk 8).

Het onderzoeksteam zal de deelnemende RKC's in de gelegenheid stellen om suggesties te geven voor de uitvoering aan het onderzoeksteam. Het onderzoeksteam besluit hoe zij omgaat met deze suggesties.

De onderzoekers zullen als team opereren en gezamenlijk alle gemeenten onderzoeken. Dat komt de kwaliteit van het onderzoek zeker ten goede. De RKC's bereiken hiermee ook dat er sprake is van 1 integraal onderzoek. Het onderzoeksteam bepaalt hoe zij dat effectief en efficiënt vormgeven. In beginsel hanteert het onderzoeksteam een taakverdeling die ook gebruikelijk is bij de verschillende rekenkamercommissies. Deze is: literatuur- en documentenonderzoek gezamenlijk, interviews in tweetallen en een rolverdeling bij het schrijven van de rapportage en de andere onderzoeksactiviteiten.

Het onderzoeksteam zal de nota van bevindingen schrijven en opleveren. Na besluitvorming hierover zal zij ook de bestuurlijke nota en concept-aanbiedingsbrief opstellen ten behoeve van de rekenkamercommissies. Het onderzoeksteam zal ook een rapportpresentatie verzorgen voor de raden.

RKC Koggenland
RKC Medemblik – Opmeer
RKC Stede Broec, Enkhuizen, Drechterland

Wijze van overleg en rapportage van opdrachtnemer en opdrachtgever

De deelnemende RKC's en het onderzoeksteam overleggen waarbij het onderzoeksteam de RKC's zal informeren over de voortgang van het onderzoek. Het gaat hierbij om drie (optioneel vier) vergaderingen.

- 1) Startoverleg. Naast kennismaking, wordt de opdracht vastgesteld en is er gelegenheid om suggesties aan het onderzoeksteam te doen;
- 2) Bespreking van het eindconcept van de nota van bevindingen. Dit is één stuk voor alle gemeenten, omdat hiermee ook inzicht gegeven wordt in het vergelijken van de tariefsopbouw. De nota van bevindingen wordt door het onderzoeksteam daarna definitief opgesteld. In deze bespreking vindt ook besluitvorming plaats over een eventuele bestuurlijke nota en de aanbiedingsbrief.
- 3) Bespreking van de definitieve nota van bevindingen en rapportpresentatie aan de raden. En indien daartoe besloten is de concept bestuurlijke nota en aanbiedingsbrief.
- 4) Optie ; bespreking van de definitieve bestuurlijke nota.

Contactpersoon voor het onderzoek

De RKC's voeren het onderzoek uit voor de gemeenten Koggenland, Opmeer, Medemblik, Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland. Het onderzoeksteam zal de gemeentesecretarissen/griffiers van de betreffende gemeenten vragen voor hun gemeente een contactpersoon aan te wijzen.

Planning

Het onderzoek zal erop gericht zijn om voor het zomerreces in 2018 de bevindingen, conclusies en aanbevelingen te presenteren. Met dit inzicht in de tarieven zijn de betreffende raden beter in staat hun kaderstellende en controlerende rol in te vullen. De RKC's verwachten dat samen met de informatie van CAW en HVC (zie hoofdstuk 3) de betreffende raden tijdig in positie kunnen worden gebracht voor het vernieuwen van het contract met de HVC per 1 januari 2019.

De globale planning en geschatte uren zien er als volgt uit:

Periode	Activiteit	Dagen
4 ^{de} kwartaal 2017	Vooronderzoek en opzet onderzoek	4
4 ^{de} kwartaal 2017	Nadere organisatie van het onderzoek	2
1 ^{ste} kwartaal 2018	Definitieve onderzoeksopzet en start onderzoeksteam met aansluitend deskresearch	9
1 ^{ste} kwartaal 2018	Interviews houden en uitwerken (met optie voor enquête)	6
Februari – Maart 2018	Analyse onderzoek en opstellen nota van bevindingen	11
April 2018	Nota van bevindingen en proces van ambtelijk en bestuurlijk wederhoor	3
Mei 2018	Verwerken wederhoren tot eindrapport nota van bevindingen	4
Juni/juli 2018	Aanbieding aan de raden d.m.v. een rapportpresentatie voor het zomerreces 2018	3
Gehele periode	Coördinatie organisatie en overleggen	3
Juli 2018	Optie : opstellen bestuurlijke nota	p.m.
Totaal		45

In bovenstaande tabel zijn de dagen van het onderzoek voor 6 gemeenten opgenomen. Het betreft de kosten van het onderzoeksteam.

RKC Koggeland
RKC Medemblik – Opmeer
RKC Stede Broec, Enkhuizen, Drechterland

Kosten

Het aantal dagen voor het totale onderzoek voor 6 gemeenten worden geschat op 45. De begrote kosten komen hiermee op ca. € 27.000. We verdelen de kosten naar rato van het aantal inwoners per gemeente.

Gemeente	Inwoners	Bijdrage in kosten
Koggeland	22.471	€ 4.500
Opmeer	11.336	€ 2.200
Medemblik	43.725	€ 8.600
Stede Broec	21.493	€ 4.200
Enkhuizen	18.455	€ 3.700
Drechterland	19.400	€ 3.800
Totaal	136.880	€ 27.000

Hiermee draagt RKC Koggeland € 4.500 bij, RKC Medemblik-Opmeer € 10.800 en RKC SED in totaal € 11.700. De kosten zullen op basis van werkelijke kosten ten laste van de budgetten van de rekenkamercommissies worden gebracht. De rekenkamercommissies zullen gevraagd worden een toereikend budget (geschat bedrag plus 20%) hiervoor te reserveren.

Procedure

De gezamenlijke rekenkamercommissies hebben in hoofdlijnen en op de relevante punten (start onderzoek, onderzoeksrapport, samenwerking met andere rekenkamercommissies, wederhoor en behandeling) vergelijkbare onderzoeksprotocollen. Het betreft:

- het onderzoeksprotocol van Koggeland, d.d. 1 februari 2017;
- het onderzoeksprotocol van Opmeer- Medemblik, d.d. 4 juli 2014;
- het onderzoeksprotocol van de gemeenten Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland, d.d. 16 mei 2017.

Door deze vergelijkbaarheid is het mogelijk dat de leden van het onderzoeksteam zoveel mogelijk dezelfde (efficiënte) werkwijze kunnen hanteren en daarmee het protocol van de eigen gemeente kunnen volgen.

Vanuit efficiency overwegingen zal wel sprake zijn van een uniforme rapportage, ter bepaling door het onderzoeksteam. Het onderzoeksteam informeert hierover de verschillende rekenkamercommissies.

Indien tijdens de uitvoering van het onderzoek blijkt dat het nodig is – bijv. vanuit efficiency oogpunt - op een relevant punt af te wijken van de bovengenoemde protocollen dan zal het onderzoeksteam de betreffende rekenkamercommissie hierover informeren.